

Bűnösök szent egyháza

Az utóbbi hetekben (ál)hírek és találgatások reflektorfényébe került a katolikus egyház. A pedofil vétségeket megfogalmazó vádak — akár igazak, akár alaptalanok — sokakat megbotránkoztatnak, de kételeyeket ébreszthetnek a hívőkben is. Valóban „szent” az egyház?

A Biblia a „szent” jelzőt mindenekelőtt és egyedülálló értelemben Istenre vonatkoztatja, aki minden szentség forrása. Jézus az „Isten szentje”, mert tökéletes egységet alkot vele. És mert az egyház „Krisztus teste”, elválaszthatatlan a „Főtől”, Krisztustól: „szent” az egyház, tagjai pedig „meghívott szentek”. Krisztus és az egyház összetartozása persze erkölcsi követelményeket is támaszt: „A titeket meghívó Szenthez méltóan magatok is váljatok szentté egész életmódotokban” (1Pét 1,15). Kezdetől fogva tapasztalat volt azonban az is, hogy a megkereszteltek is követnek el bűnöket. Ahogy Szent Ágoston mondta: a „szent” egyház bűnösökből áll. „A szentség sohasem csorbul az egyházban, de nemegyszer csorbát szenved a tagjaiban.” Ez a fájdalmas, mégis reményt keltő tudat mindmáig elevenen él. „Krisztus szent, (...) az egyház viszont, amely bűnösöket foglal magában, egyszerre szent is és folyamatos megtisztulásra is szorul, a bűnbánatnak és a megújulásnak útját járja szüntelen (LG 8.).

Az egyház életében nem kevésszer keletkeztek kisebb-nagyobb visszaélések, vétkek, de mindig akadtak, akik síkra szálltak a megtisztulásért és megújulásért. „A bűnösök szent egyháza” pedig szentség és bűn e hullámozó történetében mindig teljesítette Krisztustól kapott küldetését.

Kérdés, honnan induljon a megújulás — alulról, a hívőktől, vagy fölülről, az egyház vezetésétől? És ki tegeyen beismerő vallomást? Ki kérjen bocsánatot a történelem színe előtt a múltban elkövetett bűnökért — és a jelenünkben történőkéért? A bűnök megvallása II. János Pál pápai szolgálatának egyik vezérelve lett. Ő már nemcsak a múltban elkövetett bűnökért kért bocsánatot, hanem a jelenbeliekéért is. „Az egyház minden tagjának — beleértve a szolgálattevőket is — el kell ismerni bűnös voltukat.” Magatartását az egyház legfelső köreiben sem mindenki nézte jó szemmel, megalázkodást láttak benne, ő azonban hajthatatlan maradt. Minden alkalmat megragadott, hogy bocsánatot kérjen az egyház tagjainak bűneiért.

A fiatalok ellen elkövetett vétségek főleg XVI. Benedek idejében kaptak nagyobb nyilvánosságot. A pápa szava elgondolkodtató: „Az egyházat nem kívülről, az ellenségei felől éri a legnagyobb üldöztetés, hanem belülről keletkezik, az egyházon belüli bűnökből; az egyháznak ezért mélységesen szüksége van arra, hogy bűnbánatot tanuljon, megtisztuljon, és megtanulja a megbocsátást.” Ami napjainkban számos gyanúra, akár botránkozásra ad alkalmat, azt remélhetőleg ismét követi a megtisztulás, ha őszintén szembenézünk vele.